

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет

Кафедра обліку і оподаткування та маркетингу

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Виконала

студентка 4 курсу

групи ОА – 41

освітнього ступеня «Бакалавр»

напряму підготовки 6.030509

«Облік і аудит»

_____ Зінгелюк – Іванова Вікторія Артурівна

Науковий керівник

ст. викладач

_____ Зозуляк Марта Михайлівна

Робота допускається до захисту:

Завідувач кафедри обліку

і оподаткування та маркетингу

д.е.н., професор

_____ Реслер М.В.

Мукачево – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	6
1.1. Поняття, класифікація та оцінка основних засобів підприємства.....	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів.....	22
1.3. Джерела формування об'єктів основних засобів на підприємстві та їх документальне забезпечення.....	27
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	32
2.1. Організація обліку надходження і вибуття основних засобів.....	32
2.2. Особливості обліку ремонту та модернізації основних засобів.....	50
2.3. Економічний зміст та методика обліку амортизації основних засобів підприємства.....	55
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	64
3.1. Аналіз складу та структури основних засобів підприємства.....	64
3.2. Аналіз ефективності використання основних засобів та шляхи їх підвищення.....	74
ВИСНОВКИ.....	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	89
ДОДАТКИ.....	97

ВСТУП

Економічні виклики сьогодення вимагають від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, подолання безгосподарності, активізації підприємництва та ініціативи. Важлива роль в реалізації цієї задачі відводиться організації бухгалтерського обліку на підприємстві, в тому числі обліку основних засобів підприємства. На сучасному етапі функціонування підприємствам необхідно прискорити процес оновлення основних засобів, в першу чергу за рахунок більш швидкої заміни малоефективного обладнання прогресивним, високопродуктивним для досягнення ритмічності виробництва та максимального завантаження обладнання. Бухгалтерський облік основних засобів повинен забезпечити правильне документальне оформлення та своєчасне відображення в облікових реєстрах надходження, переміщення всередині підприємства, вибуття з підприємства основних засобів та надання повних і об'єктивних даних для здійснення контролю за збереженням та правильним використанням кожного об'єкта.

Актуальність теми. Основні засоби мають велике значення для підприємств. Вміле й ефективне управління цією частиною активів є невід'ємною умовою підтримки необхідного рівня ліквідності і платоспроможності підприємства.

Вагомий внесок у розробку теоретичних основ та методологічних підходів до проблеми обліку та аналізу основних засобів зробили провідні вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, А.М. Кузьмінський, Н.Ф. Огійчук, М.С. Пушкар, Л.К. Сук, Л.М. Янчева, В.Ф. Палій, Я.В. Соколов, А.Д. Шеремет та інші. Проте питання покращення обліково-аналітичного забезпечення організації обліку основних засобів залишаються актуальними і потребують удосконалення та пошуку варіантів рішень.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає в розкритті теорії та методики організації обліку та аналізу основних засобів підприємства.

Для досягнення вищезазначеної мети були поставлені такі завдання:

- розкрити теоретико - методологічні основи обліку основних засобів підприємства;
- розглянути нормативно - законодавчу базу обліку основних засобів;
- розглянути документування господарських операцій з обліку основних засобів підприємства;
- обґрунтувати класифікацію, оцінку та облік основних засобів;
- дослідити особливості організації обліку надходження і вибуття основних засобів підприємства;
- розглянути особливості обліку ремонту та модернізації основних засобів;
- розкрити економічну сутність та методику обліку амортизації основних засобів підприємства;
- розглянути питання щодо основних завдань аналізу використання основних засобів на підприємстві;
- проаналізувати склад та структуру основних засобів підприємства;
- проаналізувати ефективність використання основних засобів та сформулювати пропозиції щодо її підвищення.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку підприємства ПАТ «МТФ «МРІЯ» щодо основних засобів, сукупність фінансово-господарських операцій, пов'язаних з рухом основних засобів на підприємстві, а також аналіз ефективності їх використання.

Предметом дослідження є методика оцінювання, обліку та аналізу основних засобів на підприємстві.

Методи дослідження. У дипломній роботі використані загальнонаукові та специфічні методи пізнання економічних явищ та процесів, що визначають процес здійснення розрахункових операцій

підприємства з контрагентами. Зокрема, у процесі дослідження теоретичних матеріалів та обробки практичних даних використовувалися такі взаємопов'язані наукові методи дослідження, як історичний метод, аналіз і синтез, індукція і дедукція, табличні та графічні методи, сучасні методи статистичного аналізу, системного аналізу з метою виявлення певних закономірностей і формулювання науково обґрунтованих висновків. Обробку інформаційних матеріалів дослідження здійснено з використанням сучасних інформаційних технологій.

Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з проблем бухгалтерського обліку та економічного аналізу, а також законодавчі та нормативні акти України, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, офіційна бухгалтерська і статистична інформація, науково – методична література, матеріали періодичних видань та науково – практичних конференцій, дані фінансової та статистичної звітності досліджуваного підприємства, ресурси мережі «Інтернет».

Структура і обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків. Основний зміст роботи викладено на 88 сторінках друкованого комп'ютерного тексту та включає 26 таблиць, 3 рисунки, 16 формул. Список використаної літератури містить 75 джерел.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено узагальнення теоретичних та практичних засад щодо бухгалтерського обліку та аналізу основних засобів. Зокрема, розглянуто сутність основних засобів, їх класифікаційні ознаки, нормативно – правове забезпечення та документування. У процесі написання дипломної роботи було досліджено особливості аналітичного та синтетичного обліку основних засобів, їх ремонту та модернізації; розкрито економічний зміст та методику обліку амортизації основних засобів підприємства. Також проведений аналіз складу та структури основних засобів на підприємстві ПАТ «МТФ «МРІЯ» та запропоновано шляхи підвищення ефективності їх використання. На основі виконаної роботи сформовано такі висновки:

1. Одним із найважливіших факторів збільшення обсягів виробництва продукції на промисловому підприємстві, здобуття ним конкурентоспроможної позиції на ринку є забезпеченість його основними засобами в необхідній кількості та асортименті, а також повніше й ефективніше їх використання. Забезпеченість підприємства основними засобами, їх технологічний стан та рівень ефективності використання безпосередньо впливає на загальний фінансовий стан, конкурентоздатність продукції, обсяги виробництва продукції, а також на показники її якості, сортності, асортиментності.

2. Ефективне використання основних засобів має велике значення як для підприємства, так і для економіки країни в цілому. Повніше використання основних засобів на підприємстві веде до зменшення потреби у введенні в експлуатацію нових виробничих потужностей, до збільшення випуску обсягів продукції та підвищення рівня її якості (а значить, і прибутку), прискорює їх оборотність, що значною мірою сприяє вирішенню проблеми скорочення розриву в термінах фізичного і морального зносу, прискорює темпи оновлення основних фондів.

3. Для здійснення своєї діяльності підприємства повинні мати необхідні засоби та матеріальні умови. Це найголовніший елемент

продуктивних сил, який визначає їхній розвиток. У бухгалтерському обліку засоби праці виділено в окремий об'єкт обліку, що має назву «основні засоби підприємства». Хоча основні засоби належать до найменш ліквідної частини активів, питання їхньої реалізації є істотним для фінансового маневрування підприємств. Управління основними засобами тісно пов'язане з управлінням інвестуванням, яке відіграє для підприємства важливу роль. Успішне розв'язання завдань управління основними засобами та обґрунтування інвестиційної політики щодо них потребує ефективного обліку та різностороннього використання інформації, яка надається.

4. Вітчизняна нормативно - правова база регулювання та ведення обліку основних засобів підприємств має чітку ієрархічну структуру, а саме: закони України, укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, положення, стандарти, інструкції, листи, методичні рекомендації, галузеві стандарти та роз'яснення, а також фахові інформаційні джерела.

5. Документація – це спосіб первинного спостереження за господарськими операціями та обґрунтування бухгалтерських записів. Усі операції, пов'язані з рухом основних засобів, оформляються первинними документами, які забезпечують правильність і своєчасність їх обліку.

6. На підприємство основні засоби надходять у результаті капітальних вкладень, придбання за плату в інших підприємств і осіб, отримання від інших підприємств або осіб безоплатно, внесення засновниками в рахунок їхніх внесків до статутного фонду підприємства, оприбуткування надлишків основних засобів, виявлених під час інвентаризації, а також внутрішнього переміщення. Основні засоби вибувають із підприємства внаслідок часткової чи повної ліквідації, безоплатної передачі їх іншим підприємствам або особам, реалізації, а також нестачі, виявленої під час інвентаризації.

7. У процесі господарської діяльності можливі ремонт, модернізація та інші види робіт з основними засобами. Якщо підприємство проводить ремонт основного засобу з метою відновлення його початкового ресурсу, то,

за П(С)БО 7, незалежно від величини витрат на ремонт підприємство не збільшує балансової вартості основного засобу, а відображає такі витрати у витратах звітного періоду. Якщо такі роботи передбачають модернізацію або інше поліпшення об'єкта основних засобів, а відтак і поліпшення його функціональних можливостей, у результаті якого зростуть економічні вигоди від його використання, балансова вартість об'єкта збільшується на суму таких витрат.

8. У процесі експлуатації основні засоби поступово втрачають свої споживчі та фізичні якості і стають непридатними для використання. Однак вартість основних засобів не зникає безслідно, а переноситься у вигляді відрахувань на вироблений продукт, виконану роботу чи надану послугу, стає частиною їхньої вартості. Таким чином, за весь час експлуатації об'єкта його вартість має бути повністю перенесена на новостворений продукт. Ці щорічні відрахування є поступовим погашенням вартості зношуваних основних засобів і мають назву «амортизаційні відрахування», або «амортизація». Згідно з П(С)БО 7 амортизація (знос) – це систематичний розподіл амортизованої суми активу протягом терміну його корисної експлуатації

9. Конкретні умови господарювання на підприємствах України потребують прискорення та підвищення ефективності відтворення основних засобів, зростання їх технічного рівня, а також ефективного використання виробничого потенціалу. Підвищення ефективності використання основних засобів в даний час мають величезне значення, оскільки підприємства, що мають в своєму розпорядженні основні фонди, повинні не тільки прагнути їх модернізувати, але і максимально ефективно використовувати те, що є, особливо в існуючих умовах дефіциту фінансів і виробничих інвестицій. Вирішення проблеми підвищення ефективності використання основних засобів – це одне з основних завдань діяльності підприємств, від результату якого залежить фінансовий стан та конкурентоспроможність підприємства. Напрямки підвищення ефективності використання основних засобів повинні

визначатися існуючим станом підприємства, зумовленим впливом зовнішніх і внутрішніх факторів середовища його функціонування.

10. Для того, щоб використання основних засобів було справді економічно вигідним та ефективним, необхідно не тільки стежити за його технічним станом, а й залучати фахівців при проведенні складних ремонтів; вивчати ринки виробництва; залучати спеціалістів маркетингового відділу; підвищувати рівень спеціалізації виробництва.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>